

Vereniging Oud Broek in Waterland / Jaarverslag 1981

VERENIGING OUD BROEK IN WATERLAND

Verslag over het jaar 1981

Vereniging Oud Broek in Waterland / Jaarverslag 1981

INLEIDING

Een rustig jaar, 1981? Tot die conclusie zou men kunnen komen, wanneer men voor de activiteiten van Oud Broek bepalend acht hoe vaak de leden er iets van merken. Eenmaal een jaarvergadering, eenmaal een nieuwsbrief, geen nieuwe Broeker Bijdrage (helaas), niet veel restauratiewerkzaamheden in het dorp in vergelijking met sommige andere jaren...

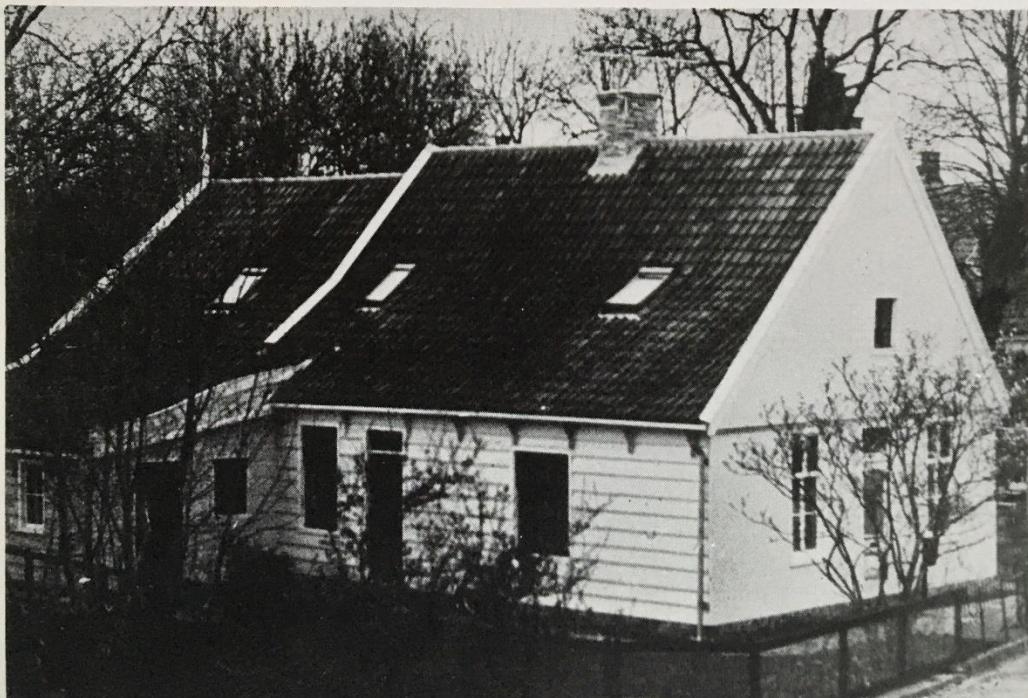
Kennisneming van het jaarverslag leert u dat de conclusie niet juist zou zijn. Oud Broek is nog even levendig als altijd, alleen hebt u er wellicht minder van gemerkt. Anderzijds merkt het bestuur ook niet altijd evenveel van de leden: in de nieuwsbrief werd uw mening gevraagd en kon u uw suggesties kwijt over een groot aantal onderwerpen, welke geacht mochten worden de belangstelling van de leden te hebben. Teleurstellend is het dan te merken dat nauwelijks vijf procent van de formulieren wordt ingevuld. Het lijkt weinig zinvol om naar de oorzaken van de geringe respons te gissen. Laten we het er maar op houden dat er zoveel te doen is in het dorp, dat u niet aan alles aandacht kan besteden. Maar jammer is het wel. Het dorp leeft en Oud Broek eveneens, dat zult u merken.

RESTAURATIES

Waren de restauratie-activiteiten over het vorig jaar nog zo, dat er ondanks de sombere berichten om ons heen nog volop activiteiten in het dorp te constateren waren, in dit jaar zijn de restauratie-activiteiten behoorlijk terug gelopen. De toestand van 's lands economie en de hieruit voortvloeiende situatie bij C.R.M., is hier waarschijnlijk debet aan, hoewel de subsidieregeling voor Broek nog gunstig was ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Het woonhuis Dorpsstraat 11/13 werd grondig gerestaureerd en staat er weer in oude glorie, een verrijking voor de naaste omgeving.

Woonhuis Dorpsstraat 11-13.

Laan 22-28, gezien vanaf de S10.

Laan 18, het oudste huis van Broek, is weer in oude glorie hersteld, op de makelaar na!
Aan de Laan is de restauratie van pand 22/28 nog in volle gang.

De restauratie van het Broekerhuis (Leeteinde) is voor het grootste gedeelte gereed. Ook die van Leeteinde 5 is afgerond.

Het straatwerk van de Dorpsstraat is danig onder handen genomen, wat een duidelijke verfraaiing te weeg heeft gebracht.

De toestand van het terrein van het voormalige restaurant 'Neeltje Paater' is diep treurig. Het is te wensen dat hier snel wat aan gedaan gaat worden. Dat kan niet genoeg benadrukt worden.

Voor de Broeker kerk is het vooruitzicht niet zo positief. De restauratie zou nog wel eens enige jaren uitgesteld moeten worden in verband met de situatie bij C.R.M.

LANTAARNPALENPLAN

De Gemeente plaatste aan twee paden tussen Havenrak en Nieuwland ijzeren lantaarnpalen om een vergelijking met de betonnen proefpaal van Oud Broek naast de ingang van de Kerk te krijgen.

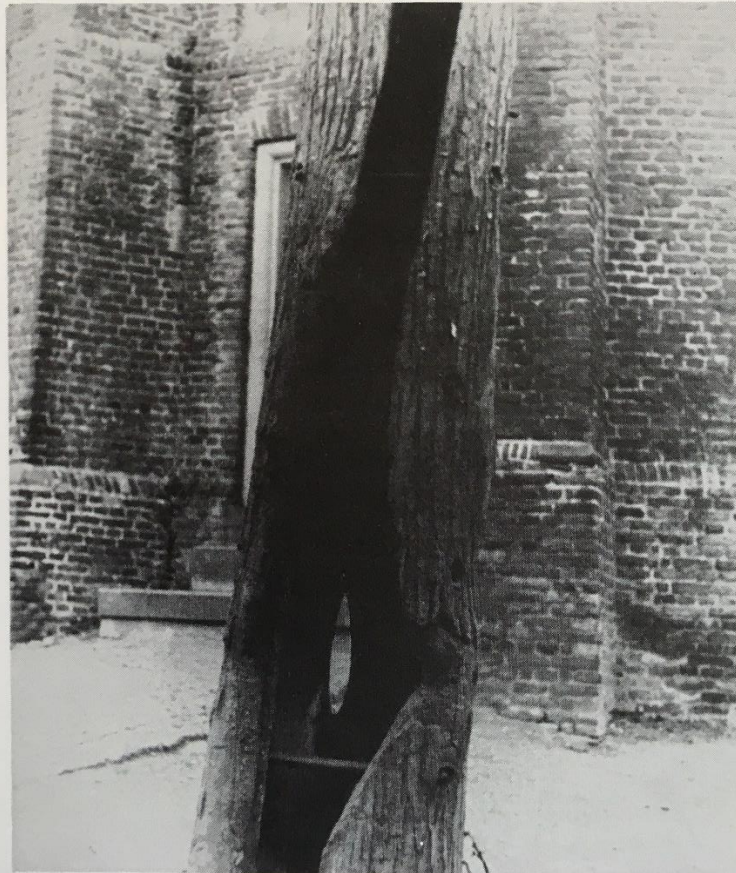
Bij de nieuwsbrief welke in maart verscheen werd een enquêteformulier bijgesloten dat ook aan niet-leden van de vereniging werd verstrekt. Op de daarin gestelde vraag aan welke paal en welk armatuur de voorkeur werd gegeven vielen de antwoorden duidelijk ten gunste van 'onze' paal uit.

Ook de Begeleidingscommissie Beschermd Dorpsgezicht bleek de ijzeren paal minder fraai te vinden.

Als nader alternatief heeft het bestuur een prijsopgave voor echte hardstenen palen gevraagd en gekregen en werd het Nationale Landschapspark bereid gevonden in principe een subsidie toe te zeggen indien hardstenen palen geplaatst zullen worden.

De Vereniging heeft een fonds gevormd, waaruit eventueel een bijdrage voor een bijzonder doel kan worden verstrekt, mocht het plan tot uitvoering komen.

Het bestuur pleegde overleg met B & W en heeft aangedrongen op voortvarendheid bij de besluitvorming.

*Boom bij kerk na
chirurgische ingreep,
is ook een
vorm van restauratie.*

HERSTEL KERKPLEIN

Het plein naast, zo u wilt achter, de kerk is letterlijk al jaren niet meer wat het geweest is. Vele woorden en discussies zijn aan de toekomst ervan gewijd. Het gemeentebestuur heeft J.O.J. Copijn, groenadviseur, opdracht gegeven voor het maken van een schetsplan en voor het verrichten van voorlopige snoei- en boomchirurgische werkzaamheden aan de bomen voor de kerk. Deze laatste zijn inmiddels uitgevoerd, waarna gehoopt mag worden dat de bomen nog jarenlang zullen bijdragen aan de karakteristieke blik op het gemeentehuis. Het schetsplan werd tijdens een openbare discussieavond op 14 april ter sprake gebracht. Behalve vertegenwoordigers van de gemeente en het bestuur van Oud Broek waren slechts de omwonenden van het Kerkplein aanwezig. En dat terwijl toch de ontwikkeling van dit dorpscentrum de belangstelling van alle inwoners zou dienen te trekken!

Vele meer of minder instemmende opmerkingen werden over het schetsplan gemaakt, welke aanleiding zijn geweest daarin wijzigingen aan te brengen. Het gewijzigde ontwerp werd in september aan het bestuur voorgelegd, dat haar commentaar erop aan het gemeentebestuur heeft doen toekomen. Het ligt in de bedoeling dat in het komende jaar een aanvang wordt gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden.

*Restauratie laat
nog steeds
op zich wachten.*

Vereniging Oud Broek in Waterland / Jaarverslag 1981

Restauratie is geen luxe.

Kerkplein: de lang verwachte reconstructie schijnt nu toch te gebeuren.

BRAND 'NEELTJE PAATER'

Bijna het hele dorp liep in het middernachtelijke uur van 22/23 februari uit naar het Havenrak, opgeschrokken door brandweersirenes waar geen einde aan leek te komen: Neeltje Paater in brand!

In zeer korte tijd was er van het fameuze restaurant niets meer over. Het verslag van de brand in de NNC ('Neeltje Paater puinhoop na vuurzee in koude nacht') wordt hierbij afgedrukt ten behoeve van hen, die van het drama geen getuige zijn geweest. De anderen zullen het ook zonder deze reportage niet gauw vergeten. Helaas moet vastgesteld worden dat de puinhoop in het verslagjaar niet is opgeruimd. Het feit, dat het geruime tijd heeft geduurd voordat het terrein verkocht werd is daarvoor slechts ten dele een excuus. Het aanzicht van het dorp is door de brand ernstig geschaad, hetgeen zo snel mogelijk hersteld moe(s)t worden. Het is nog niet duidelijk welke bestemming het terrein zal krijgen. Het bestuur zal waakzaam blijven dat restauratie c.q. nieuwbouw op deze kwetsbare plek verantwoord plaatsvindt.

Wat er van Neeltje Paater overbleef.

MAANDAG 23 FEBRUARI 1981

● OOSTZAAN ● EDAM-VOLENDAM ● BROEK IN WATERLAND

VIJF BRANDWEERKORPSEN STRIJDEN TEVERGEEFS VOOR BEHOUD

„Neeltje Paater” puinhoop na vuurzee in koude nacht

ELEKTRISCHE
INSTALLATIE
VOLDEED NIET

(Vervolg van voorpagina)

BROEK IN WATERLAND. — Een hevige brand heeft vannacht het befaamde restaurant Neeltje Paater, aan het Havenrak in Broek in Waterland volledig verwoest. De brand werd omstreeks middernacht door een voorbijganger ontdekt. De brandweerkorpsen van Broek, Uitdam, Zuiderwoude en Monnickendam konden het gebouw niet redden.

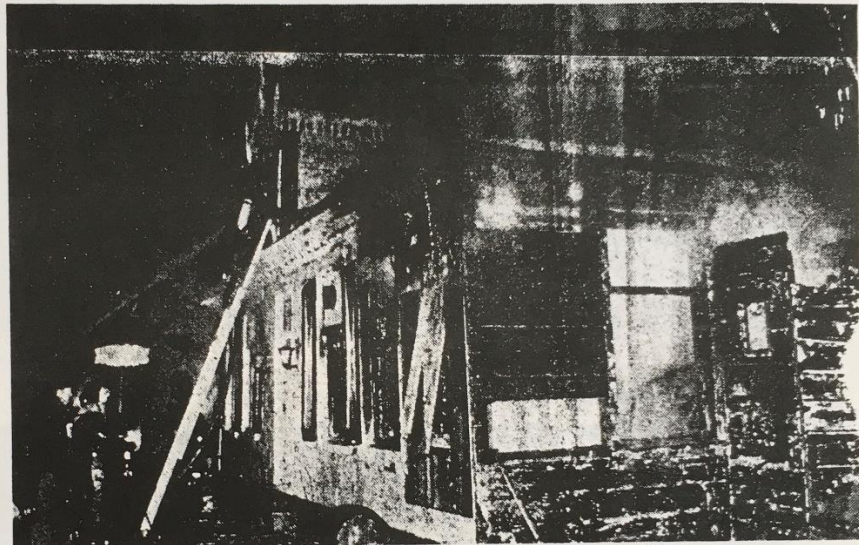
Het pand is eigendom van de oud-burgemeester van Broek in Waterland, P. Peereboom. Deze had het verhuurd aan de heer G. Weerd, die sedert acht jaar het restaurant Neeltje Paater dreef. Een half uur voordat de brand door een voorbijganger werd ontdekt hadden de heer Weerd en zijn personeel het bedrijf verlaten. Rond half elf waren de laatste gasten weggegaan en was het bedrijf gesloten. De politie was nog tussen half twaalf en kwart voor twaalf op de surveillance langs het restaurant gereden. Zij had niets bijzonders gezien.

De burens, de familie Slagt, waren de eersten, die met brandbestrijding begonnen. De heer Slagt heeft aangrenzend aan het restaurant een grote volière met tropische vogels. Om daar schade te voorkomen trokken de heren Slagt senior en junior er met de tuinslang op uit om niet blussen te beginnen. Even later werd ook de vijverpomp ingezet om de loeiende vuurzee te bestrijden, die toen al op verschillende plaatsen door het dak heen kwam. Maar de hitte werd zo groot dat beide mannen zich in veiligheid moesten brengen. Wel konden zij op dat moment voorkomen dat door de hitte hun eigen huis vlam vatte of schade opliep.

Enkele minuten na het alarm verscheen de Broeker brandweer, kort daarna gevolgd door de korpsen van Zuiderwoude en Uitdam. Commandant Nierop liet negen minuten later ook het korps van Monnickendam ter assistentie komen.

De brand, die vermoedelijk in de warme keuken is ontstaan greep met grote snelheid om zich heen. Binnen enkele minuten was het restaurant een laaiende vuurzee. Het vuur greep zo snel om zich heen dat ook de bar en het voorhuis in korte tijd volledig in vuur en vlam stonden. Er viel noch van de inboedel noch van de papieren of het vele antiek iets te redden.

De brandweerkorpsen bestreden op het hoogtepunt van de brand het vuur met

een klein dertig stralen. Naarmate de tijd vorderde werd het Havenrak een gladde ijsbaan. Van de bomen hingen de ijspegels neer, feestelijk verlicht door de schijnwerpers. Tussen de brandweerlieden door liep de heer Weerd verdwaasd rond. Hij kon het niet begrijpen.

Afgekeurd

Ik ben altijd als de dood zo bang geweest voor brand. Vorig jaar bij de brand aan de overkant zei ik nog laat mij dit nooit overkomen. De brand kan volgens mij niet begonnen zijn bij gasapparatuur, want dat was allemaal beveiligd. Het zal wel een elektrische storing geweest zijn. Ik lag al jaren met de eigenaar overhoop over de elektrische leidingen. Daar wilde hij niets aan laten doen. Enkele weken geleden werd de installatie afgekeurd door het elektriciteitsbedrijf.

Moet je nu eens kijken. Daar gaat je werk. Acht jaar heb ik hier gewerkt om een goede naam op te bouwen. Ik was net bezig om contracten af te sluiten voor een groot aantal partijen. Niets heb ik meer, alles is weg, naar de verdoemenis."

Ijspegels

De brandweerlieden leken op wandelende ijspegels. Hun helmen zaten dik onder het ijs evenals de pakken. Zij gingen niettemin onverdroten voort met het volpompen van het halfingestorte ge-

bouw. De brand bleek hardnekkig te bestrijden, omdat bij de bouw veel riet en strovezelplaten zijn gebruikt. De panden zelf waren vrijwel volledig uit hout opgetrokken.

Burgemeester J. Koppelaar en wethouder W. van Montfrans-Hartman waren met vele Broekers getuige van de vuurzee. De regionale brandweerspectie was ook aanwezig. Zij adviseerde commandant Nierop bij de blussingswerkzaamheden. De schade aan het gebouw en inventaris belooft volgens de pachter van Neeltje Paater in de tonnen. Van de inboedel, die veel antiek en kostbare schilderijen omvatte, is niets gered. De panden zijn volgens de brandweer rijp voor de sloop. De heer Weerd was verzekerd. Tegen half twee kon het sein brand meester gegeven worden.

Rond twee uur konden de korpsen uit Monnickendam vertrekken. Een uur later gingen ook de korpsen Zuiderwoude en Uitdam naar huis. Het Broeker korps was toen nog druk bezig met het neerhalen van gammele wanden en het n blussen. De technische recherche van de Rijkspolitie zal morgen een onderzoek naar de

☆ In een mum van tijd verwoestte vannacht een razende vuurzee het houten pand van restaurant „Neeltje Paater” in Broek in Waterland.

oorzaak van de brand instellen. Officieel kon men over de oorzaak nog geen mededeling doen.

PUBLICATIES

Onder redactie van de ereleden dr J.W. Niemeijer en A.P. Bruigom en het bestuurslid R. Plas is geruime tijd gewerkt aan de bundeling van de eerste twintig nummers van de Broeker Bijdragen, verschenen in de periode 1972-1979. Voorzien van een uitgebreid naamregister was de uitgave in het voorjaar gereed en werden in een bestuursvergadering de eerste exemplaren aan de leden van de redactie uitgereikt. Zij stelden hun extra presentexemplaar spontaan ter beschikking van respectievelijk het Streekarchief Waterland, de Broeker Bibliotheek en de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek. Het fraaie boekwerk werd op de jaarvergadering aan de leden gepresenteerd. Er zijn nog een aantal exemplaren te koop.

De nieuwsbrief verscheen eenmaal, waarin een enquête over diverse onderwerpen was opgenomen. Helaas waren — zoals gezegd — de reacties daarop matig in aantal. Uit de gevraagde suggesties voor namen voor de paden tussen het Havenrak/Dorpsstraat en het Nieuwland heeft het bestuur een keuze gedaan en deze voorgelegd aan het gemeentebestuur. Welke?... dat blijft nog even geheim.

Nieuwbouw Broeker Huis, waarin de bibliotheek gevestigd wordt.

Wat gaat hiermee gebeuren?

De 'mooie' toegang tot Zuidwyk.

JAARVERGADERING

In het Broeker Huis werd op 11 juni de jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden. Daarin trad R. Plas af als lid van het bestuur, waarvan hij dertien jaar deel had uitgemaakt. Op zijn eigen bescheiden wijze heeft Plas in die jaren veel werk voor de vereniging verzet. Als dank daarvoor werd hem 'de' Lafarqueprent aangeboden. Met algemene stemmen werd J. Terpstra als nieuw bestuurslid gekozen. Het is verheugend dat met hem weer een echte Broeker zijn intree doet in het bestuur.

Ook de eigenares van De Erven 16 ontving een Lafarque als blijk van waardering voor de fraaie restauratie van het pand.

Na het huishoudelijk gedeelte voerde de heer J.O.J. Copijn — de ontwerper van het schetsplan Kerkplein — de aanwezigen aan de hand van schilderachtige dia's langs allerlei soorten beplantingen in binnen- en buitenland, waarover hij boeiend en uiterst deskundig verhaalde.

FINANCIËN

Het financieel overzicht is in dit verslag afgedrukt. De subsidies werden gelukkig op hetzelfde peil als vorig jaar gehandhaafd. Er kon enige reserve worden gevormd, dat in de komende jaren goed van pas zal kunnen komen.

DIVERSEN

Over de toekomst van de oude school aan het Roomeinde kon nog geen duidelijk beeld verkregen worden. De Minister van CRM nam nog geen beslissing op het verzoek tot plaatsing van de school op de monumentenlijst. De gemeenteraad van Broek in Waterland heeft in de vergadering van 30 juni met de kleinst mogelijke meerderheid besloten om de oude school af te breken en de kavels grond te verkopen en de opbrengst als dekkingsmiddel (o.a. voor de financiering van de verbouw van het Broeker Huis) aan te wijzen. Het is overigens de vraag of dit besluit uitgevoerd zal (kunnen) worden.

Het hek rondom het stijltuintje bij het pand Leeteinde 3 kon in het verslagjaar nog niet uitgevoerd worden, wegens laksheid van de aannemer.

Uit het bestuur werd een commissie gevormd, welke zich zal bezig houden met het samenstellen van een toeristische rondleiding, welke in druk zal worden uitgegeven.

Het ledental liep helaas iets terug.

Vereniging Oud Broek in Waterland / Jaarverslag 1981

BESTUUR

Het bestuur was aan het einde van het jaar als volgt samengesteld:

W.D.T.D. Wiarda	— voorzitter
M.H. Hoek	— secretaris
M. Spaans-Dekker	— penningmeester
J.J. v.d. Sluijs	
Zr. J. Crouse	
Mr K. Michielsen	
J. Witte	
J. Terpstra	

secretariaat: Roomeinde 13, Broek in Waterland
tel. 02903 - 3355

bankrelatie: Rabobank, Broek in Waterland
rek.nr.: 31.07.02.194
postgiro van de bank: 203106

ledenaantal per 31 december 1981: 239 (1980: 253)

Pand aan de Laan schreeuwt om herstel.

Vereniging Oud Broek in Waterland / Jaarverslag 1981

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN OVER 1981.

Subsidie CRM	f 1500,—	Contributies en	
Subsidie Gemeente	f 508,—	verzekeringen	f 174,79
Schenking	f 1000,—	Kantoorkosten	f 456,20
Contributies	f 3347,50	Publicaties	f 523,40
Diverse inkomsten	f 267,48	(w.o. druk Nieuwsbrief	
Verkoop Broeker Bijdragen	f 630,—	en Jaarverslag f 426,40)	
		Bijeenkomsten	f 112,50
		Diverse kosten	f 307,76
		Boomkorven Nesje	f 300,—
		Lantaarnpalenfonds	f 1000,—
		Saldo positief	f 4378,33
	f 7252,98		f 7252,98

BALANS PER 31 DECEMBER 1981

Bank	f 10.233,89	Vooruit ontvangen	
Kas	f 39,69	contributies	f 42,50
Tentoonstellings-		Te betalen boomkorven	
materiaal	f 1,—	Nesje	f 300,—
Te ontvangen		Te betalen kosten hek	
bankrente	f 47,44	Leeteinde 4	f 1750,—
		Lantaarnpalenfonds	f 2500,—
		Kapitaal	
		per 1-1-'81 f 1351,19	
		Saldo positief	
		per 31-12-'81 f 4378,33	f 5729,52
	f 10.322,02		f 10.322,02